

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 31-08-2020
Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPJB
Sagsnr.: 2008379
Dok. nr.: 1324833

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 10. juni 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 1259 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1259:

”Hvad kan ministeren oplyse om internationale erfaringer, herunder i Sverige og Norge, om tandskinnebehandling for søvnapnø?”

Svar:

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Sundheds- og Ældreministeriet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Obstruktiv søvnapnø (OSA) er en søvnrelateret vejrtrækningsforstyrrelse som medfører periodisk nedsat vejrtrækning (hypopnø/ apnø) under søvn på grund af, at luftvejene lukkes til. Vejrtrækningen genvindes under en kortvarig opvågning. Under fortsat søvn tillukkes luftvejene igen, og ny apnø opstår. Apnøerne kan medføre fald i iltindhold i blodet og ændringer i hjertets- og hjernens blodtryksforhold.

Hos de fleste patienter med obstruktiv søvnapnø, er der mindre plads i de øvre luftveje, end hos normale. Det er i de fleste tilfælde så diskret, at det ikke kan ses med det blotte øje. Der kan være tale om

- mindre dimensioner i skeletdele (lille underkæbe, svagt udviklet mellemansigt)
- mere fyldige bløddele (stor tunge, store mandler, fyldige sidevægge i svælg)

Visse tilstande øger risikoen for OSA. Disse omfatter fedme (især ved BMI > 30) og øget halsomfang. Derudover forekommer søvnapnø særligt hyppigt hos patienter med diabetes, kronisk obstruktiv lungesygdom, hjertesygdom og apopleksi.

Behandlingstilbuddet tilpasses patientens symptomer og kliniske fund, herunder sygdommens sværhedsgrad og risikofaktorer og kan foretages ved:

- CPAP (continuous positive airways pressure), hvor patienten sover med en fastspændt maske, som er forbundet med en slange til en ventilationsmaskine, der laver luft til indånding med et højt tryk, hvilket letter vejrtrækning.
- MAD-tandskinne (Mandibular Advancement Devices), der er en aftagelig tandskinne, der fører underkæben frem, hvormed vejrtrækning kan lattes. Anvendes til behandling af patienter, som ikke accepterer eller kan tolerere CPAP-behandling.
- Livsstilsintervention ifa. kostvejledning ved overvægt, vejledning om reduceret alkoholindtag evt. alkoholbehandling og anden regulering af livsstil for at opnå vægttab, herunder fysisk aktivitet ifa. konditions- og styrketræning.
- Korrektiv kirurgi af de øvre luftveje herunder kæbekirurgi.

Sundhedsstyrelsen har i 2015 udgivet *Faglig visitationsretningslinje for symptomgivende obstruktiv søvnapnø hos voksne*. Denne skal sikre at patienter med OSA modtager den rette diagnostik og behandling på det rette tidspunkt i patientforløbet.

Sundhedsstyrelsen har indhentet bidrag fra Helsedirektoratet i Norge og Socialstyrelsen i Sverige, vedr. organisering og tilskud til behandling med tandskinne ved obstruktiv søvnapnø.

Vedr. behandling med MAD-tandskinne ved obstruktiv søvnapnø (OSA):

Norge

I Norge har "Spesialisthelsetjenste" ansvaret for behandling af OSA, og behandling med MAD-tandskinne ved OSA kan foregå med tilskud i hhv. 1) den offentlige "Spesialisthelsetjenste på sygehus", og 2) ved private behandlere der har aftale med det offentlige "Helseforetak", og patienten betaler kun en egen andel (ca. 2.500 kr.) op til frikortsrænsen¹.

Der er krav til, at behandling med MAD-tandskinne forudgås af en lægelig udredning af OSA. Ofte henvises patienter til behandling med MAD-tandskinne, når patienten ikke kan tolerere behandling med en CPAP-maskine². Ved behandling med MAD-tandskinne i "spesialisthelsetjensten" på sygehus foretages desuden en opfølgende søvnundersøgelse af om behandlingen har haft den ønskede effekt.

Sverige

I Sverige er udredning og behandling med MAD-tandskinne ved OSA organiseret forskelligt afhængig af regionale forhold³. I nogle regioner udredes patienter med mistanke om OSA på en specialiseret sygehusafdeling, i andre er det private leverandører. Behandling med MAD-tandskinne kan herefter foregå med tilskud på 1) en sygehusafdeling eller 2) ved private behandlere, hvor der i nogle regioner er krav om, at tandlægen skal være kursuscertificeret.

Behandling med MAD-tandskinne med tilskud, skal konkret godkendes af regionen inden behandling påbegyndes. Patienter med konstateret OSA kan få tilskud til behandling med MAD-tandskinne og betaler kun 'sjukbesöksavgift' ved hvert besøg indtil frikortgrænsen er nået og er således omfattet af regler for "vårdavgifter enligt hälso- och sjukvårdens avgiftssystem upp till ett högkostnadsbelopp"⁴. I Region Stockholm er patientens egenbidrag maksimalt 1150 kr, hvorefter behandlingen er gratis.

Det er forskelligt i hver region om der ved behandling med MAD-tandskinne foretages en opfølgende søvnundersøgelse med henblik på om behandlingen har den ønskede effekt på OSA."

Med venlig hilsen

¹ <https://www.helfo.no/regelverk/egenandeler-for-helsetjenester>

² CPAP (continuous positive airways pressure), hvor patienten sover med en fastspændt maske, som er forbundet med en slange til en ventilationsmaskine, der laver luft til indånding med et højt tryk, hvilket letter vejrtrækningen

³ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2018-12-53.pdf>

⁴ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2016-4-42.pdf>

Magnus Heunicke / Jens Bjerg Johansen